

[Jens Thoff]

man kritiserer jo altså, at USA på den ene side siger til vesteuropæerne, at nu må man skærpe handelsembargoen, og på den anden side lemper man for salg af korn, fordi man har et kornoverskud i Midtvesten.

Og salg af korn kan Vesteuropa ikke gøre brug af, det kan USA. Men salg af højteknologi kan Vesteuropa gøre brug af – det kan USA i mindre udstrækning – fordi Østeuropa er vores naturlige teknologimarked.

Annette Just (FP):

Ingen behøver at være i tvivl om, at Fremskridtspartiet går ind for fri handel lande imellem, mennesker imellem, det skal have lov at være frit. Så dette dagsordensforslag om at opheve handelsembargoen kan jo kun være et skulderklap til Fremskridtspartiet, og som sådan ser vi det også og kan selvfølgelig gå med på det. Vi ville dog have glædet os endnu mere, som det også er sagt, hvis der i stedet for Østblokken havde stået Østeuropa, men så lad os lade, som om det var Østeuropa, der burde have stået.

Men hvad der også kan glæde os, er selvfølgelig, at SF nu siger: Jamen vi kan ikke gå ind for en sådan handelsembargo, for det er ødelæggende for dansk industri, og det er i øvrigt ikke en fornuftig politik at føre. Det må jo betyde, at man går imod sanktioner, for jeg kan ikke se den store forskel på handelsembargo og sanktioner. Det vil sige, at det ved den diskussion, vi skal have på næste torsdag om sanktionerne imod Sydafrika, vil gå lige så glat og nemt igennem som i dag. Det vil jeg glæde mig til.

Jeg har dog et spørgsmål til industriministeren. Jeg synes, det er meget vigtigt, at ophævelse af de handelsembargoer, som COCOM har fået pålagt, bør være afhængigt af, at de lande, som derved får mulighed for at importere varer fra Vesteuropa, respekterer patentlovgivningen og anden beskyttelsesret. Ellers risikerer vi at komme ind i noget, som vi ikke rigtig kan styre. Jeg synes, det bør være en naturlig sag, at for at man kan importere alt op til det, der kaldes for »omfattende højteknologi med særlig strategisk betydning«, skal man acceptere patenter og beskyttelsesret. Ellers går det galt.

Så vil jeg om diskussionen om, hvorvidt der kan være sket fejl fra USA's side, når de siger, at der skal være handelsembargo – uha, så kommer de af med lidt korn i stedet for, men nu

har korn jo ikke særlig meget med højteknologi at gøre – sige: Ingen er ufejlbarlig, heller ikke USA, heller ikke Sydafrika, heller ikke Sovjetunionen og desværre heller ikke Danmark.

Larsen-Ledet (RV):

For 40 år siden startede man det system med forbud imod teknologioverførsel, som går under betegnelsen COCOM. Systemet var et produkt af den kolde krigs verdensbillede, hvor vi oplevede enhver fremgang for fjenden i Øst, hvis det var militært eller økonomisk, som en trussel mod den vestlige verden. Med få ændringer har det sæt af procedurer og lister over produkter pålagt handelsrestriktioner holdt sig lige til i dag, og det administrative center for COCOM er fortsat OECD i Paris.

Det er faktisk ikke muligt i øjeblikket at drøfte teknologiuudveksling og intensiveret økonomisk samarbejde med Østeuropa og Sovjet, uden at COCOM-reglerne spiller en central rolle. Derfor opleves COCOM i øjeblikket som en bremse på samarbejdsmulighederne og indebærer samtidig en reduktion af den økonomiske gevinst ved et øget samarbejde, dels fordi systemet er bureaukratisk, dels fordi det bremser økonomisk rationel samhandel mellem Øst og Vest.

Det er derfor meget tilfredsstillende, at ministeren i sin besvarelse så klart understregede, at regeringen på Danmarks vegne vil arbejde for alle muligheder for en liberalisering, som kan gavne dansk industri og de østeuropæiske lande i deres bestræbelser for at modernisere deres økonomi. Danmark har meget betydelige interesser, ikke blot økonomisk, men også sikkerhedspolitisk, knyttet til, at COCOM-reglerne liberaliseres i hurtigt tempo. Det vil fremme stabilitet og økonomisk samarbejde i Europa.

Det system med handelshindringer, som er essensen af COCOM, passer selvfølgelig dårligt ind i den liberalisering og integration af den internationale økonomi, lige så lidt som andre handelshindringer gør det. Den liberalisering har været grundpillen i velstandsstigningen siden 2. verdenskrig.

Men også på et andet punkt har den økonomiske udvikling overhalet COCOM. Det er ikke længere USA, der er det altdominerende center for teknologisk udvikling og økonomisk styrke. Det er USA altså ikke alene om. Og derfor er tiden også løbet fra den vetoret, som CO-